

## การหาเสียงสีเขียว: การเปรียบเทียบนโยบายสิ่งแวดล้อม ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 2022 ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์<sup>1</sup>

ลดาวัลย์ ไขคำ<sup>2</sup>

วันที่รับบทความ: 23 กันยายน 2567

วันที่แก้ไขครั้งสุดท้าย: 6 มกราคม 2568

วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 9 มกราคม 2568

### บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษากรอบนโยบายการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ในปี ค.ศ. 2022 โดยมุ่งเน้นไปที่เฟอร์ดินานด์ "บองบอง" มาร์กอส จูเนียร์ และเลนี โรเบรโด การวิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์เนื้อหาจากสื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสิ่งแวดล้อมของผู้สมัคร ผลการศึกษาพบว่า เฟอร์ดินานด์ มาร์กอส บองบอง จูเนียร์ และ เลนี โรเบรโด ต่างมีนโยบายสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน สะท้อนถึงระดับความเป็นประชาธิปไตยต่อนโยบายสิ่งแวดล้อม แม้ว่าประชาชนจะมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางนโยบาย แต่การถดถอยทางประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์ปรากฏในรูปของปัญหาการทุจริต อิทธิพลของชนชั้นนำ ความไม่เท่าเทียมทางสังคม การละเมิดสิทธิมนุษยชน และความไม่มั่นคงของสถาบันประชาธิปไตย ปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยเสนอแนะให้รัฐบาลฟิลิปปินส์พัฒนาความเป็นประชาธิปไตยเพื่อลดอิทธิพลของชนชั้นนำทางการเมือง และเปิดโอกาสให้การแข่งขันทางการเมืองเป็นการแข่งขันเชิงนโยบายเพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการกำหนดอนาคตของประเทศอย่างแท้จริง รัฐบาลเพิ่มกลไกการตรวจสอบและความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงระบบการตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลอย่าง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**คำสำคัญ** ฟิลิปปินส์, การเลือกตั้งประธานาธิบดี, นโยบายสิ่งแวดล้อม, ความท้าทายด้านประชาธิปไตย

<sup>1</sup> งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2567

<sup>2</sup> คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900 อีเมล: Ladawan.kh@ku.th

# Green Campaigning: A Comparative Analysis of Environmental Policies in the 2022 Presidential Election of the Republic of the Philippines<sup>3</sup>

Ladawan Khaikham<sup>4</sup>

Received: 23 September 2024

Revised: 6 January 2025

Accepted: 9 January 2025

## Abstract

This research examines the environmental campaign policies of the 2022 presidential candidates in the Philippines, focusing on Ferdinand "Bongbong" Marcos Jr. and Leni Robredo. The study employs qualitative methods by analyzing media content and documents related to the candidates' environmental policies. The findings reveal that Ferdinand Marcos Jr. and Leni Robredo prioritize environmental policies at varying levels, reflecting the degree of democracy in shaping such policies. Although citizens have the right to participate in policy decisions, democratic backsliding in the Philippines is evident in issues such as corruption, elite influence, social inequality, human rights violations, and the instability of democratic institutions. These challenges hinder the effective implementation of environmental policies. The research suggests that the Philippine government should strengthen democracy to reduce the influence of political elites and create opportunities for policy-based political competition, empowering citizens to genuinely shape the country's future. The government should enhance mechanisms for oversight and transparency in environmental budget expenditures, improve the auditing system, ensure detailed information disclosure, and promote public participation in the conservation of natural resources and the environment.

**Keywords** Philippines, Presidential Election, Environmental Policy, Democratic Challenges

---

<sup>3</sup> This research was funded by the Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Fiscal Year 2024

<sup>4</sup> Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Bangkok 10900. E-mail: Ladawan.kh@ku.th

## 1. บทนำ

ประชาธิปไตยและสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นสำคัญระดับโลก ความสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตยและสิ่งแวดล้อมมีลักษณะเป็นพลวัต ประชาธิปไตยส่งเสริมความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของสาธารณะ เพราะประชาชนสามารถแสดงความกังวลมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และเรียกร้องให้รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมได้ (Lafferty & Meadowcroft, 1996) การปกครองระบอบประชาธิปไตยจึงให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน (Simpson, 2017)

ข้อกังวลด้านสิ่งแวดล้อมถือเป็นความเร่งด่วนและถูกกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติในหลายประเทศ ประเทศฟิลิปปินส์เป็นหนึ่งในประเทศที่ต้องเผชิญกับความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มลพิษ และการจัดการทรัพยากรที่ไม่ยั่งยืน (Lasco, 2020) ท่ามกลางภาวะการณ์เมืองในช่วงเปลี่ยนผ่านในการเลือกตั้งปี ค.ศ. 2022 ดังนั้น ประชาธิปไตยและความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสองประเด็นสำคัญที่พลวัตทางการเมือง ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จุดอ่อนของสถาบัน และลำดับความสำคัญของการแข่งขัน มักทำให้การกำหนดและการดำเนินการตามนโยบายสิ่งแวดล้อมมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น บทบาทของระบอบประชาธิปไตยในการรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงเป็นความท้าทายของระบบการเมือง (Lafferty & Meadowcroft, 1996; Smith, 2003)

ในบริบทนี้ งานวิจัยนี้จึงต้องการสำรวจนโยบายหาเสียงด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในปี ค.ศ. 2022 และวิเคราะห์เปรียบเทียบนโยบายหาเสียงของผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีคนสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อนโยบายแนวปฏิบัติ และแนวทางการรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

## 2. วัตถุประสงค์

(1) ศึกษานโยบายหาเสียงด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เมื่อปี ค.ศ. 2022

(2) วิเคราะห์เปรียบเทียบนโยบายหาเสียงของผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีคนสำคัญ ได้แก่ เฟอร์ดินันด์ มาร์กอส บองบง จูเนียร์ และ เลนี โรเบรโด

## 3. วิธีการวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ที่มุ่งเน้นการสำรวจและวิเคราะห์เนื้อหาผ่านการใช้ข้อมูลที่มาจากเอกสาร เช่น เอกสารการเมือง รายงานวิจัย และสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและการหาเสียงช่วงการเลือกตั้งในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในปี ค.ศ. 2022

(1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยจะแบ่งออกเป็นสองส่วน ในส่วนแรกคือการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจะถูกเก็บรวบรวมผ่านวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บทความทางวิชาการ รายงาน เอกสารนโยบาย สื่อ และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนที่สองคือการเก็บข้อมูลจากในเอกสารการรณรงค์หาเสียง เช่น คำปราศรัยบนเวทีพรรค การกล่าวสุนทรพจน์ และการโฆษณา การรณรงค์หาเสียง และการรายงานข่าวของสื่อ ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 2022

(2) การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้วิเคราะห์นโยบายหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง เพื่อระบุวิธีแก้ไขปัญหาสีเขียวสิ่งแวดล้อมในระหว่างการเลือกตั้ง ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์โดยใช้วิธีเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากทั้งข้อความ ภาพ หรือเสียงในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นระบบ โดยนักวิจัยมุ่งหวังที่จะรับข้อมูลเชิงลึกจากเนื้อหาของเอกสาร ข้อความ หรือสื่ออื่นๆ (Vaismoradi & Snelgrove, 2019) และการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ การทำความเข้าใจข้อมูล การทำให้เกิดข้อมูลเบื้องต้น การค้นหาแก่นสาระ การตรวจสอบซ้ำแก่นสาระ การระบุและตั้งชื่อแก่นสาระ และการจัดทำรายงาน (Braun & Clarke, 2006) เพื่อระบุแนวปฏิบัติและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีขอบเขตการศึกษาคือ ระยะเวลาหาเสียงเริ่มต้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2022 จนถึงวันเลือกตั้งประธานาธิบดี ประเทศฟิลิปปินส์ ปี ค.ศ. 2022 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2022 และมีระยะเวลาในการศึกษาระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 - วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2567

#### 4. กรอบการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตยและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นแนวคิดจากบทความ “Between environmental and ecological democracy: theory and practice at the democracy-environment nexus” ของ Pickering, Bäckstrand และ Schlosberg (2020) ซึ่งได้เสนอแนวคิดใหม่สองประการ คือ ประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Democracy) และ ประชาธิปไตยเชิงนิเวศ (Ecological Democracy) ดังนี้ (Pickering, Bäckstrand, & Schlosberg, 2020)

(1) ทฤษฎีประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อม

ประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อมเน้นการพัฒนาและปรับปรุงสถาบันประชาธิปไตยเสรีนิยมและระบบทุนนิยมที่มีอยู่ ซึ่งพยายามบูรณาการข้อกังวลด้านสิ่งแวดล้อมเข้ากับกรอบประชาธิปไตยเสรีนิยม เพื่อให้สามารถรวมค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงระบบอย่างรุนแรง จุดเด่นของแนวคิดนี้คือการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการตัดสินใจ และขยายการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

ทฤษฎีนี้มีลักษณะมนุษย์เป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการปกป้องสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการรักษาสีทธิและผลประโยชน์ของมนุษย์ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ

เสรีนิยมสีเขียว (Green Liberalism) หรือสิ่งแวดล้อมเสรีนิยม (Liberal Environmentalism) ซึ่งสนับสนุนสิทธิด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเข้าถึงข้อมูล การมีส่วนร่วมของประชาชน และการเข้าถึงความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

### (2) ทฤษฎีประชาธิปไตยด้านนิเวศวิทยา

ประชาธิปไตยเชิงนิเวศเน้นการวิพากษ์สถาบันเสรีนิยมในปัจจุบัน โดยเฉพาะสถาบันที่เกี่ยวข้องกับระบบทุนนิยมและสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคล ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะร่วมมือระดับสากล และให้ความสำคัญกับคุณค่าภายในของธรรมชาติ เป้าหมายของประชาธิปไตยเชิงนิเวศคือการสร้างสังคมที่มีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ โดยเน้นการแสดงตัวตนของสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ (เช่น ธรรมชาติ) และคนรุ่นถัดไป แนวคิดนี้เสนอว่าการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรง เช่น การล้มเลิกระบบทุนนิยมอุตสาหกรรม เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว

### (3) การนำประชาธิปไตยไปปฏิบัติ

ในทางปฏิบัติ การนำประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อมไปใช้มุ่งเน้นที่การเพิ่มบทบาทของภาคประชาสังคมในกระบวนการปกครองสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างสำคัญ ได้แก่ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Rio Summit 1992) ซึ่งเปิดทางให้มีการมีส่วนร่วมของตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐในเวทีระหว่างประเทศ กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศมีความสำคัญ โดยเฉพาะผ่านอนุสัญญาอาร์ฮุส (Aarhus Convention) ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลด้านสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นที่การเพิ่มความโปร่งใส ความมีส่วนร่วมของประชาชน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในประเด็นสิ่งแวดล้อม และข้อตกลงระดับโลก เช่น ข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ได้ส่งเสริมการดำเนินนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศที่ตอบสนองต่อผลประโยชน์ร่วมกันของมนุษยชาติ (ลดาวัลย์ ไขคำ, 2566)

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญและกฎหมายระดับชาติได้ระบุสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล การมีส่วนร่วม และการเข้าถึงความยุติธรรม ขบวนการทางสังคมมักเชื่อมโยงกับประชาธิปไตยระดับรากหญ้าและการปกป้องสิ่งแวดล้อมมาอย่างยาวนาน แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของประชาชน ที่การมีส่วนร่วมในประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อม

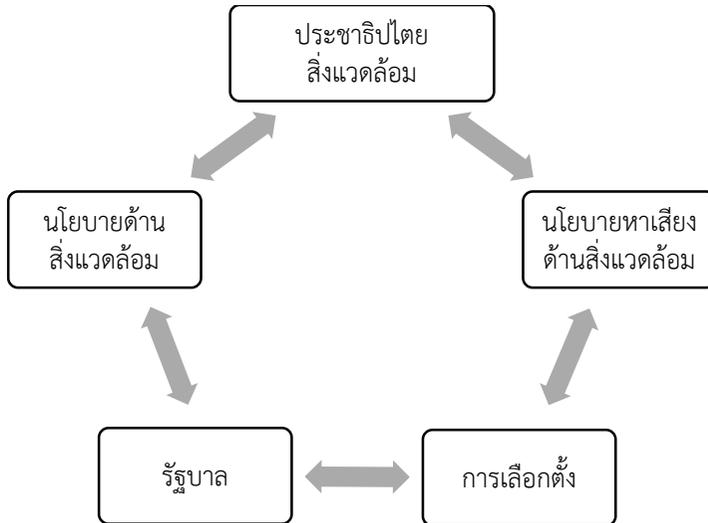
### (4) ความท้าทาย และโอกาสในประชาธิปไตย

แม้จะมีความก้าวหน้าในการพัฒนาประชาธิปไตย แต่ยังคงเผชิญความท้าทายในด้านสิ่งแวดล้อมหลายประการ เช่น การออกแบบกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในอำนาจและโอกาส มากขึ้น การเผชิญหน้ากับกระแสประชานิยมที่ไม่สนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งลดความเชื่อมั่นในนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการปัญหาที่ข้ามขอบเขตทางภูมิศาสตร์ เช่น ผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกินขอบเขตทางการเมืองของรัฐ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสร้างนโยบายที่ครอบคลุม อย่างไรก็ตาม โอกาสในการพัฒนาแนวทางนี้อยู่ที่การผสมผสานสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมเข้ากับสิทธิมนุษยชน และการกำหนดมาตรการที่ส่งเสริม

ธรรมาภิบาลที่โปร่งใสและยั่งยืนมากขึ้น ซึ่งช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตยและสิ่งแวดล้อมมีพลวัต นักวิชาการพยายามบูรณาการคุณค่าประชาธิปไตยเข้ากับความยั่งยืน เพื่อพัฒนาธรรมาภิบาลด้านสิ่งแวดล้อมที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

### แผนภาพที่ 1 กรอบการวิจัย



ที่มา: ผู้วิจัย

## 5. บริบทในการศึกษา

หลังได้รับเอกราช ประเทศฟิลิปปินส์ต้องเผชิญกับความท้าทายทางการเมือง ได้แก่ ความขัดแย้งภายใน การก่อกองกำเริบฮุกบาลาฮับ (Hukbalahap Rebellion) เมื่อปี ค.ศ. 1946-1954 และการปฏิรูปภายในประเทศโดยฝ่ายบริหาร เช่น ประธานาธิบดีคาร์ลอส การ์เซีย (Carlos P. Garcia) และดิออสตาโด มากาปากัล (Diosdado Macapagal) แสดงให้เห็นถึงกระบวนการทำให้เป็นประชาธิปไตย (Democratization) ในฟิลิปปินส์ (วัชร สินธุประมา, 2557) แต่การประกาศกฎอัยการศึกโดยประธานาธิบดีเฟอร์ดินันด์ มาร์กอส (Ferdinand Marcos) ปี ค.ศ. 1972 ถือเป็นช่วงเวลาท้าทายสำหรับระบอบประชาธิปไตยของฟิลิปปินส์ เนื่องจากเป็นการปกครองแบบเผด็จการ (Stanley, 1986)

ในประวัติศาสตร์การเมืองฟิลิปปินส์ ผู้นำประเทศมักสร้างความชอบธรรมให้กับการใช้อำนาจ การทุจริต และการปฏิรูปที่อ้างว่าจะช่วยเหลือคนยากจน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เป็นการรักษาอำนาจมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชน (Thompson, 2023) ในปี ค.ศ. 1986

กลุ่มพลังปฏิวัติประชาชน (the People's Power Movement<sup>5</sup>) ทำการประท้วงต่อต้านระบอบการปกครองของมาร์กอส (อัญมณภัทร์ เจริญพานิช, 2559) ส่งผลให้เกิดการฟื้นฟูรัฐบาลประชาธิปไตยและเปลี่ยนไปสู่ระบบการเมืองที่มีตัวแทน นำไปสู่การเลือกตั้งประธานาธิบดีเบนิกโน อากีโน (Noynoy Aquino) ด้วยความหวังเพื่อสร้างอนาคตที่ดีกว่า โดยเน้นถึงสันติภาพ ความเจริญรุ่งเรือง และความมั่นคงในประเทศ

อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญฟิลิปปินส์ได้มีการแก้ไขสำคัญ 3 ฉบับ ได้แก่ รัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1935 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกหลังจากได้รับเอกราช ต่อมาประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1973 เพื่อรวมอำนาจของฝ่ายบริหารและครั้งล่าสุดคือรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1987 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (Constitution of the Philippines, 1987) ซึ่งเป็นฉบับที่ร่างขึ้นหลังจากการสิ้นสุดของการปกครองของประธานาธิบดีมาร์กอส เพื่อป้องกันการรวมศูนย์อำนาจ ลดอำนาจของผู้นำ ส่งเสริมประชาธิปไตย การเลือกตั้งโปร่งใส และให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน (Atienza, 2020) โดยมีสถานะบัญญัติแบบสภาคู่ มีการปฏิรูประบบราชการ และการมุ่งเน้นไปที่ความยุติธรรมทางสังคมและการพัฒนาเศรษฐกิจ (สตีธร ธนานิธิโชติ และวิชุดา สาธิตพร, 2565) ส่งผลให้ฟิลิปปินส์มีพัฒนาการด้านประชาธิปไตยมากกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้

### ระบบการเลือกตั้ง

ประเทศฟิลิปปินส์จัดการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับการปกครอง ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่ให้อำนาจแก่พลเมืองในการกำหนดภูมิทัศน์ทางการเมืองและอนาคตของประเทศ ชาวฟิลิปปินส์ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งระดับชาติปี ค.ศ. 2022 เนื่องจากผลการเลือกตั้งจะกำหนดผู้สืบทอดตำแหน่งต่อจากประธานาธิบดีโรดริโก โรอา ดูเตอร์เต (Rodrigo Roa Duterte) และรองประธานาธิบดีเลนี โรเบรโด (Leni Robredo) พร้อมตำแหน่งอื่นๆ ในฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของรัฐบาล (Yusingco, Mendoza, Mendoza, & Yap, 2023)

ในการเมืองระดับชาติ ฟิลิปปินส์ปกครองด้วยระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีได้รับการเลือกตั้งโดยตรงและเลือกตั้งแยกกัน ซึ่งถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญและมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ชนะมาจากภูมิหลังทางการเมืองที่แตกต่าง โดยที่พลเมืองมีอำนาจในการเลือกผู้นำในระดับชาติ (Hedman, 2005) ได้แก่ การเลือกตั้งประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี และวุฒิสมาชิกซึ่งจะจัดขึ้นทุกๆ หกปี ในขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ว่าการรัฐ รองผู้ว่าการ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอื่นๆ มีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี (สีดา สอนศรี, 2565)

กระบวนการเลือกตั้งประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เริ่มต้นด้วยการกำหนดวันเลือกตั้งในวันจันทร์ที่สองของเดือนพฤษภาคม ผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่

<sup>5</sup> หรือการปฏิวัติเอ็ดซา เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 22-25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1986

ต้องเป็นพลเมืองฟิลิปปินส์โดยกำเนิด มีอายุอย่างน้อย 40 ปีในวันที่เลือกตั้ง สามารถอ่านและเขียนได้ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จดทะเบียน และพำนักอาศัยในฟิลิปปินส์อย่างน้อย 10 ปี ก่อนการเลือกตั้ง (Constitution of the Philippines, 1987) ผู้สมัครสามารถยื่นใบสมัครไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง (Commission on Elections: COMELEC) ผ่านพรรคการเมืองหรือในฐานะผู้สมัครอิสระ (Calimbahin, 2023) การหาเสียงเลือกตั้งเริ่มต้นอย่างเป็นทางการ 90 วันก่อนวันเลือกตั้ง ผู้สมัครสามารถใช้สื่อประชาสัมพันธ์และวิธีการต่างๆ ในการแนะนำตัวเองและนโยบายของตน โดยผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีจะสมัครและหาเสียงอย่างอิสระ เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครและนโยบายในการตัดสินใจเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุด

ในวันเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องไปยังสถานที่ลงคะแนนโดยใช้ระบบการลงคะแนนแบบลับ (Secret Ballot) การเลือกตั้งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีเป็นกระบวนการที่แยกจากกัน แม้ว่าจะมีการจัดการเลือกตั้งในวันเดียวกัน แต่ผู้ลงคะแนนสามารถเลือกประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีอาจจะมีแนวคิดทางการเมืองที่ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากได้รับเลือกตั้งมาจากพรรคการเมืองที่ต่างกันได้ (Calimbahin, 2023) หลังจากการลงคะแนสิ้นสุด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำการนับคะแนนและประกาศผลอย่างเป็นทางการ ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดจะเป็นผู้ชนะและได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ ซึ่งจะเข้ารับตำแหน่งในวันที่ 30 มิถุนายนของปีที่มีการเลือกตั้ง ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียง 1 วาระ (6 ปี) และไม่สามารถลงสมัครเป็นประธานาธิบดีอีกได้ เพื่อป้องกันการครองอำนาจนานเกินไปและส่งเสริมให้มีการหมุนเวียนผู้นำใหม่ๆ เข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ (Constitution of the Philippines, 1987)

## 6. ผลการศึกษา

ประเด็นสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสำคัญในการเมือง เนื่องจากฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่เผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้ง เช่น พายุไต้ฝุ่น แผ่นดินไหว และภูเขาไฟระเบิด นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญทั้งป่าไม้ แร่ธาตุ และพื้นที่ทางทะเล แต่ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า การทำประมงเกินขนาด การทำเหมืองแร่ และการพัฒนาที่ขาดความยั่งยืน ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว (Boquet, 2017) อีกทั้งภูมิประเทศเป็นหมู่เกาะ ฟิลิปปินส์จึงได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยตรง ได้แก่ ระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น ความแปรปรวนของอุณหภูมิ และความรุนแรงของพายุที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อฟิลิปปินส์ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อที่อยู่อาศัยและพื้นที่เพาะปลูกในเขตชายฝั่ง (Boquet, 2017)

ขณะเดียวกัน ฟิลิปปินส์มีความท้าทายในประเด็นการทุจริตในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การอนุมัติสัมปทานทำเหมืองที่ขาดการควบคุม การพัฒนาผังเมืองที่ไม่เป็นระบบ ขณะที่ประชาชนและกลุ่มอนุรักษ์ในฟิลิปปินส์มีการตระหนักรู้และผลักดันเรื่อง

สิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยเฉพาะประเด็นการตัดไม้ทำลายป่า มลพิษจากอุตสาหกรรม และการทำเหมืองแร่ (Magno, 1999) การเคลื่อนไหวโดยภาคประชาชนได้สร้างแรงกดดันให้กับรัฐบาลและนักการเมือง มีการเรียกร้องให้รัฐบาลปฏิรูประบบจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อให้โปร่งใสและยุติธรรม และปรับปรุงนโยบายตลอดจนกฎหมายเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

### นโยบายหาเสียงด้านสิ่งแวดล้อม

การเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 2022 ฟิลิปปินส์ มีผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีทั้งหมด 10 คน (BBC News, 2565) โดยผู้สมัครแต่ละคนมีแนวทางในเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้รับความสนใจหรือการสนับสนุนเท่ากับสองผู้สมัครหลักสองคน คือ เฟอร์ดินันด์ มาร์กอส จูเนียร์ (Ferdinand Marcos Jr.) หรือ บองบง มาร์กอส จากพรรค Federal Party of the Philippines ซึ่งเป็นบุตรชายของอดีตประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส ผู้เคยปกครองประเทศในช่วงที่มีการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจ (Baquisal & Arugay, 2023) และเลนี โรเบรโด เป็นผู้สมัครจากพรรคเสรีนิยม (Liberal Party) เธอเคยดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดีในสมัยของประธานาธิบดีโรดริโก ดูแตร์เต และมีแนวทางในการสนับสนุนสิทธิมนุษยชนและการปฏิรูปทางการเมือง

สาเหตุสำคัญที่ผู้สมัครอีก 8 คน ไม่ได้รับความสนใจในการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 2022 มากเท่า เนื่องจากหลายปัจจัย ได้แก่

(1) *สื่อและความสนใจของประชาชน:* สื่อมวลชนมักให้ความสำคัญกับผู้สมัครที่มีคะแนนนิยมสูงสุด ได้แก่ มาร์กอส จูเนียร์ และเลนี โรเบรโด โดยมาร์กอสได้รับการสนับสนุนจากฐานเสียงที่แข็งแกร่งและมีประวัติทางการเมืองที่ยาวนาน ขณะที่โรเบรโดมีการสนับสนุนจากกลุ่มคนที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายและค่านิยมในสังคม (BBC News, 2565) ประกอบกับประชาชนให้ความสำคัญกับปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจ เช่น การทุจริตและการพัฒนาเศรษฐกิจมากที่สุด (พิติ ศรีแสงนาม, 2565; วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา, 2565) ทำให้ผู้สมัครคนอื่นๆ ที่มีนโยบายดีๆ แต่ไม่เป็นที่รู้จัก ไม่โดดเด่นทางการเมือง และถูกมองข้าม

(2) *นโยบายที่ไม่ชัดเจน:* หลายผู้สมัครมีนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ไม่ชัดเจนหรือไม่เป็นที่รู้จัก ทำให้ประชาชนไม่สามารถเชื่อมโยงนโยบายเหล่านั้นกับปัญหาที่พวกเขาเผชิญอยู่ในชีวิตประจำวัน ในทางตรงกันข้าม มาร์กอส จูเนียร์ ใช้กลยุทธ์การตลาดที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในโซเชียลมีเดีย ซึ่งช่วยให้เขาเข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้มากขึ้น ขณะที่โรเบรโดก็มีการรณรงค์หาเสียงอย่างเข้มข้นเพื่อดึงดูดคะแนนเสียงจากประชาชน (วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา, 2565)

(3) *การแข่งขันทางการเมือง:* การแข่งขันระหว่างมาร์กอสและโรเบรโดมีความเข้มข้นและชัดเจนในเรื่องแนวทางการเมือง ทำให้ผู้สมัครคนอื่นๆ ไม่สามารถสร้างกระแสหรือดึงดูดความสนใจได้เท่าที่ควร อีกทั้ง การแข่งขันระหว่างมาร์กอสและโรเบรโดยังสะท้อนถึงความแตกแยกทางสังคมและการเมืองในฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทั้งสองเคยเป็นคู่แข่งกันในการเลือกตั้งรองประธานาธิบดีเมื่อปี ค.ศ. 2016 ซึ่งโรเบรโดชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้น (สิตา สอนศรี, 2565)

ด้วยเหตุนี้ ผู้สมัครที่มีแนวทางในเรื่องสิ่งแวดล้อมจึงไม่ได้รับการสนับสนุนหรือความสนใจเท่าที่ควรในการเลือกตั้ง จึงเหลือผู้สมัครหลัก คือ เฟอร์ดินันด์ มาร์กอส จูเนียร์ และ เลนี โรเบรโต ซึ่งทั้งสองแข่งขันกัน โดยทั้งสองได้นำเสนอแนวทางและนโยบายที่แตกต่างกัน ดังนี้

### 6.1 มาร์กอส บองบง จูเนียร์

เฟอร์ดินันด์ มาร์กอส จูเนียร์เสนอนโยบายที่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและความมั่นคงเป็นหลัก จุดยืนและแนวทางของเขาในนโยบายสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(1) *การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ:* เฟอร์ดินันด์ มาร์กอส จูเนียร์ เน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระหว่างการปราศรัยต่อรัฐสภาออสเตรเลีย โดยเรียกร้องให้ประเทศที่พัฒนาแล้วดำเนินการที่สำคัญมากขึ้นในการต่อสู้กับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Bajo, 2024)

(2) *การดำเนินนโยบาย:* แม้ว่า มาร์กอส จูเนียร์ตระหนักถึงบทบาทของฟิลิปปินส์ในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมุ่งมั่นที่จะเร่งการเปลี่ยนแปลงการใช้พลังงานของประเทศให้มีความเป็นกลางทางคาร์บอน แต่ยังมีข้อกังวลเกี่ยวกับการขาดนโยบายหรือโครงการที่เป็นรูปธรรมที่ได้กล่าวถึงในสุนทรพจน์ของเขา ทำให้เกิดการเรียกร้องนโยบายที่จับต้องได้จากกลุ่มสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

(3) *ปัญหาสิ่งแวดล้อม:* ในคำปราศรัยแห่งชาติครั้งที่ 2 (SONA) มาร์กอส จูเนียร์กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความจำเป็นของเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) แต่ไม่ได้สรุปนโยบายหรือโครงการเฉพาะเจาะจงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้ ซึ่งนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์จากกลุ่มสิ่งแวดล้อม เนื่องจากไม่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาลingkunganอย่างเป็นรูปธรรม (Cabico, 2023)

(4) *การตอบสนองต่อภัยพิบัติ:* มาร์กอส จูเนียร์ เน้นย้ำถึงความพยายามของรัฐบาลในการจัดระเบียบทีมตอบสนองต่อภัยพิบัติใหม่และเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์อพยพให้สามารถเผชิญกับเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้ว โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการเตรียมพร้อมสำหรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม นักวิจารณ์ชี้ให้เห็นถึงการขาดความตระหนักถึงความเป็นจริงในพื้นที่ และความจำเป็นที่ต้องมีแนวทางในการตอบสนองต่อภัยพิบัติที่ครอบคลุมมากขึ้น (Castro, Galang, & Soqueño, 2022)

(5) *คำวิจารณ์และข้อกังวล:* องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กรีนพีซและโครงการ Climate Reality ในฟิลิปปินส์แสดงความไม่พอใจต่อแนวทางการจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของมาร์กอส จูเนียร์ โดยอ้างการปกป้องนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และให้ความสำคัญกับพลังงานหมุนเวียนมากกว่าเชื้อเพลิงฟอสซิลและพลังงานนิวเคลียร์ (Cox, 2022)

แม้ว่า มาร์กอส จูเนียร์ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสุนทรพจน์ของเขา แต่ก็ยังมีความกังวลเกี่ยวกับการขาดนโยบายที่เฉพาะเจาะจง การดำเนินการที่เป็นรูปธรรม และแนวทางที่ครอบคลุมในการจัดการกับความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมที่เร่งด่วนในฟิลิปปินส์

## 6.2 เลนี โรเบรโต

เลนี โรเบรโตอดีตรองประธานาธิบดีและผู้นำฝ่ายค้านคนสำคัญ เธอเป็นตัวแทนของความก้าวหน้าและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เธอแสดงความเห็นเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมไว้ในแผนของรัฐบาล โดยเน้นมาตรการเชิงรุกและเชิงป้องกันนอกเหนือจากการดำเนินการบรรเทาทุกข์ในระยะสั้น เธอเสนอแนวทางด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(1) *บูรณาการสภาพภูมิอากาศ*: เลนี โรเบรโต เน้นย้ำถึงโครงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไว้ในแผนของรัฐบาลทั้งหมด โดยสนับสนุนมาตรการเชิงรุกและเชิงป้องกันนอกเหนือจากการดำเนินการบรรเทาทุกข์ในระยะสั้น

(2) *การลงทุนด้านพลังงานสะอาด*: เธอให้คำมั่นที่จะส่งเสริมการลงทุนในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและบริษัทเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งบ่งบอกถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานสะอาดและความคิดริเริ่มด้านความยั่งยืน

(3) *การแข่งขันในตลาด*: เลนี โรเบรโต ตั้งเป้าที่จะลดการทุจริต ส่งเสริมการแข่งขันในตลาด และเสริมสร้างมาตรการต่อต้านการผูกขาดเพื่อปรับปรุงพลวัตของตลาด และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

(4) *การเกษตรกรรม*: เธอยังสนับสนุนเกษตรกรและชาวประมงเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารและส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน นโยบายนี้สอดคล้องกับวาระด้านสิ่งแวดล้อมที่กว้างขึ้นของเธอ เพื่อส่งเสริมความยืดหยุ่นและความยั่งยืนเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Flores, 2022)

นโยบายสิ่งแวดล้อมของมาร์กอส จูเนียร์ และเลนี โรเบรโต สะท้อนถึงความแตกต่างในลำดับความสำคัญทางการเมืองและเศรษฐกิจของพวกเขาอย่างชัดเจน มาร์กอส จูเนียร์มุ่งเน้นไปที่การเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะสั้น โดยยังคงใช้พลังงานจากแหล่งดั้งเดิม เช่น เชื้อเพลิงฟอสซิล และพิจารณาโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ แม้ว่าจะมีความเข้าใจต่อประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่การดำเนินการที่เสนอยังไม่ชัดเจนในการมุ่งเน้นความยั่งยืนระยะยาว รวมถึงความกังวลที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสขององค์กร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

เลนี โรเบรโต เสนอนโยบายที่มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าและมุ่งมั่นต่อความยั่งยืน โดยการบูรณาการนโยบายสภาพภูมิอากาศเข้ากับทุกด้านของการดำเนินงานของรัฐ การสนับสนุนการลงทุนในพลังงานสะอาดและเทคโนโลยีขั้นสูงสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการปกป้องสิ่งแวดล้อมในระยะยาว การลดการทุจริตและการส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมในตลาดยังช่วยเพิ่มความมั่นใจว่าทรัพยากรสิ่งแวดล้อมจะถูกจัดการอย่างโปร่งใสและยั่งยืน

นอกจากนี้ ข้อแตกต่างที่สำคัญของทั้งคู่สมัครทั้งสองคนคือ ความร่วมมือระหว่างประเทศและข้อตกลงด้านสภาพภูมิอากาศ นโยบายของเลนี โรเบรโตเน้นการมีส่วนร่วมกับประเทศอื่นๆ ในข้อตกลงสภาพภูมิอากาศโลกอย่างจริงจัง และการส่งเสริมความยุติธรรมด้านการจัดการสภาพภูมิอากาศ ในทางตรงกันข้าม จุดยืนของมาร์กอส จูเนียร์ไม่เน้นการมีส่วนร่วมในโครงการริเริ่มด้านสภาพภูมิอากาศระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นการจำกัดโอกาสของฟิลิปปินส์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในวงกว้างและการสร้างความร่วมมือระดับโลก

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบนโยบายสิ่งแวดล้อมของ มาร์กอส จูเนียร์ และเลนี โรเบรโด

นโยบาย ด้านสิ่งแวดล้อม	ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดี	
	มาร์กอส จูเนียร์	เลนี โรเบรโด
1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ยอมรับความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่ขาดนโยบายหรือโครงการที่เป็นรูปธรรม (Bajo, 2024)	เน้นการบูรณาการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกแผนรัฐบาล สนับสนุนมาตรการเชิงรุกและเชิงป้องกัน (Flores, 2022)
2) พลังงานหมุนเวียน	พูดถึงความเป็นกลางทางคาร์บอน แต่ยังไม่ชัดเจนในแผนการส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน (Cabico, 2023)	ให้คำมั่นในการส่งเสริมการลงทุนด้านพลังงานสะอาดและเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อสร้างความยั่งยืน (Flores, 2022)
3) การตอบสนองต่อภัยพิบัติ	เน้นการจัดการที่ตอบสนองภัยพิบัติและการเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์อพยพ (Castro, Galang, & Soqueño, 2022)	ไม่ได้เน้นโดยตรง แต่มีแผนเชิงป้องกันเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นของชุมชนเมื่อเผชิญกับภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
4) นโยบายเกษตรกรรมและความยั่งยืน	ไม่มีรายละเอียดเฉพาะเจาะจงในการสนับสนุนการเกษตรที่ยั่งยืน	ส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืนและสนับสนุนเกษตรกรและชาวประมงเพื่อความมั่นคงทางอาหารและความยั่งยืน (Flores, 2022)
5) การแข่งขันในตลาด	ไม่ได้กล่าวถึงโดยเฉพาะ	มุ่งมั่นลดการทุจริต ส่งเสริมการแข่งขันในตลาด และปรับปรุงมาตรการต่อต้านการผูกขาดเพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน (Flores, 2022)

ที่มา: ผู้วิจัย

แนวทางในการฟื้นตัวต่อสภาพภูมิอากาศและกลยุทธ์การปรับตัวของผู้สมัครทั้งสองแตกต่างกัน โดยนโยบายของ เลนี โรเบรโดให้ความสำคัญกับการสร้างความยืดหยุ่นต่อความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ และการปรับตัวให้เข้ากับภูมิทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งรวมถึงความคิดริเริ่มต่างๆ เช่น การเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ การวางแผนการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน และโครงการปรับตัวตามชุมชน ขณะที่แนวทางของ มาร์กอส จูเนียร์แม้จะเน้นถึงความยืดหยุ่นและการปรับตัว แต่ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นการฟื้นตัวต่อสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience) มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับนโยบายของโรเบรโด

นอกจากนี้ มุมมองของผู้สมัครทั้งสองคนเกี่ยวกับความคิดริเริ่มด้านเศรษฐกิจสีเขียวและการพัฒนาที่ยั่งยืนยังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โรเบรโดสนับสนุนกลยุทธ์เศรษฐกิจสีเขียวที่ครอบคลุมซึ่งส่งเสริมการเติบโตที่ยั่งยืน สร้างงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมนวัตกรรมในเทคโนโลยีสะอาด ในทางตรงกันข้าม แนวทางของมาร์กอส จูเนียร์ต่อเศรษฐกิจ

สี่เหลี่ยมยังคงมีความคลุมเครือ จึงทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับความมุ่งมั่นของเขาในการนำพาประเทศไปสู่เศรษฐกิจที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น นโยบายหาเสียงด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างมาร์กอส จูเนียร์และเลนี โรเบรโต มีความแตกต่างกันในวิสัยทัศน์และแนวทางการดำเนินนโยบาย มาร์กอส จูเนียร์ตระหนักปัญหาและภาพรวมของสิ่งแวดล้อม แต่ยังคงขาดแผนปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การวิจารณ์จากกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างๆ ขณะที่นโยบายของเลนี โรเบรโตแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างชัดเจน โดยนโยบายของเขามีรายละเอียดเชิงปฏิบัติที่ครอบคลุมมากกว่า ทั้งในด้านพลังงานสะอาด การเกษตรยั่งยืน และการบูรณาการนโยบายสิ่งแวดล้อมในทุกภาคส่วนของรัฐบาล

## 7. การอภิปราย

การเลือกตั้งประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ในปี ค.ศ. 2022 ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญอย่างยิ่งที่แสดงให้เห็นภูมิทัศน์ทางการเมือง ความท้าทายของประเทศ โดยมีการแข่งขันที่รุนแรง ประเด็นสำคัญ และวิสัยทัศน์ที่ขัดแย้งกันสำหรับอนาคตของประเทศ การเลือกตั้งซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 9 พฤษภาคม ค.ศ. 2022 ถือเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของชาวฟิลิปปินส์ เนื่องจากผู้สมัครคือ เฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ที่เน้นหาเสียงด้วยความสามัคคีของคนในชาติ ในทางตรงกันข้าม เลนี โรเบรโตอดีตรองประธานาธิบดีและหัวหน้าฝ่ายค้านได้แสดงวิสัยทัศน์ที่เน้นความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และประชาธิปไตย

ระดับความเป็นประชาธิปไตยของฟิลิปปินส์ มีความเชื่อมโยงกับนโยบายสิ่งแวดล้อมถึงกระนั้นก็ตาม นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของมาร์กอส จูเนียร์ และเลนี โรเบรโต มีผลกระทบต่อ การเลือกตั้งประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ปี ค.ศ. 2022 อย่างมีนัยสำคัญ แต่อยู่ในระดับที่แตกต่างกัน โดยนโยบายของเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ เน้นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและโครงการโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งบางกลุ่มรู้สึกว่าเขาไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ประกอบกับเขามีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการอภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสิ่งแวดล้อม ทำให้นโยบายของเขาขาดความชัดเจน (ปีติ ศรีแสงนาม, 2565) ขณะที่ นโยบายของเลนี โรเบรโตมีความชัดเจนในนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เธอสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานหมุนเวียน ซึ่งดึงดูดผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่สนใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง เธอสามารถสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นความสำคัญของนโยบายด้านนี้เพิ่มมากขึ้น (Bautista, 2546)

ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งนี้ มาร์กอส จูเนียร์ ได้รับชัยชนะโดยได้ 31 ล้านคะแนนเสียง คิดเป็นประมาณร้อยละ 58.8 ขณะที่ เลนี โรเบรโตได้ประมาณ 14.8 ล้านคะแนนเสียง นอกจากนี้ ยังมีผู้สมัครคนอื่นๆ เช่น แมนนี ปาเกียว และอิสโก โมเรโน แต่ได้คะแนนเสียงต่ำมาก (BBC News, 2565) ผลการเลือกตั้งสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของประชาชนในประเด็นเรื่องธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และความยุติธรรมทางสังคม ชาวฟิลิปปินส์ต้องการ

ผู้นำที่สามารถแก้ไขปัญหาเร่งด่วน เช่น ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ การดูแลสุขภาพ การศึกษา และหลักนิติธรรม การเลือกตั้งกลายเป็นสมรภูมิต่างระหว่างเรื่องราวที่แข่งขันกันในเรื่องความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลง โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องต่อสู้กับมรดกจากอดีตและความคาดหวังต่อคำมั่นสัญญาที่เชื่อว่าอนาคตจะต้องดีกว่าเดิม

แม้ว่าทั้งสองผู้สมัครจะมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม แต่ผลกระทบต่อการเลือกตั้งส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยประเด็นทางสังคมและเศรษฐกิจมากกว่า ประชาชนส่วนใหญ่สนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การสร้างงานและการพัฒนาเศรษฐกิจ มากกว่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน การเมืองฟิลิปปินส์มักไม่เน้นการแข่งขันในเรื่องนโยบายอย่างจริงจัง (ปิตี ศรีแสงนาม, 2565) โดยเฉพาะประเด็นสำคัญ คือ “ตระกูลการเมือง” (Political Dynasty) ส่งผลให้การแข่งขันทางการเมืองกลายเป็นการแข่งขันระหว่างตระกูลแทนที่จะเป็นการแข่งขันทางนโยบายหรือแนวคิด นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมจึงไม่ใช่ประเด็นสำคัญ และประชาชนส่วนใหญ่รู้สึกว่าตนไม่มีเสียงในการกำหนดอนาคตของประเทศ ดังนั้น นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของทั้งสองผู้สมัครมีบทบาทในการเลือกตั้ง แต่กลับไม่โดดเด่นเท่ากับประเด็นอื่นๆ ที่ประชาชนให้ความสำคัญมากกว่า

ผลการวิจัยในกรณีฟิลิปปินส์เผยให้เห็นถึงความซับซ้อนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ในบริบทของภัยพิบัติธรรมชาติ การทุจริต และการพัฒนาที่ขาดความยั่งยืน โดยปรากฏการณ์เหล่านี้สามารถเชื่อมโยงกับทั้งทฤษฎีประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อม และประชาธิปไตยเชิงนิเวศ ของ Pickering, Bäckstrand and Schlosberg (2020) ที่เน้นการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โดยการปฏิรูปสถาบันเพื่อสะท้อนคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ในกรอบของ ประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อม แนวคิดหลักคือการปฏิรูปสถาบันเพื่อสะท้อนค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อม โดยไม่ต้องรื้อถอนโครงสร้างเดิม ผลการวิจัยในฟิลิปปินส์สะท้อนถึง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ขาดความโปร่งใสและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นรูปธรรมสะท้อนถึงข้อบกพร่องในโครงสร้างประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่ได้รับการปฏิรูปอย่างเพียงพอ สถาบันประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์ประสบปัญหาในการตอบสนองต่อความต้องการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่ตามมาคือการจัดการทรัพยากรที่ไม่ยั่งยืนและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงมากขึ้น

นอกจากนี้ ทฤษฎีประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อมยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการกำหนดนโยบายเพื่อขยายขอบเขตการปกครองให้สะท้อนต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการเคลื่อนไหวจากภาคประชาชนและการเรียกร้องความโปร่งใสในกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนานโยบายสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน สะท้อนถึงความจำเป็นในการสร้างระบบประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนร่วมและโปร่งใส แต่รัฐบาลกลับขาดการบูรณาการเสียงของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ในการเมืองฟิลิปปินส์ นโยบายสิ่งแวดล้อมของผู้สมัครประธานาธิบดีไม่ชัดเจนและขาดความน่าสนใจ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ

กับปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่เร่งด่วนมากกว่า ส่งผลให้นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมไม่ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร

ขณะเดียวกัน ทฤษฎีประชาธิปไตยเชิงนิเวศ ซึ่งเน้นการวิพากษ์ระบบสถาบันเดิม โดยเฉพาะตลาดทุนนิยมและสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคล ได้เสนอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น แนวคิดนี้มองว่าการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนและการทำลายทรัพยากรในฟิลิปปินส์สะท้อนถึงข้อจำกัดของระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่ให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงการขาดนโยบายที่ครอบคลุมในการตอบสนองต่อภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งแสดงถึงความจำเป็นในการสร้างระบบที่เน้นคุณค่าภายในของธรรมชาติและความยั่งยืนในระยะยาว

เมื่อเทียบกับแนวคิดในทฤษฎีดังกล่าว ผลการวิจัยในฟิลิปปินส์แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวในการปฏิรูปสถาบันให้สอดคล้องกับค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ปัญหาการทุจริตและการขาดธรรมาภิบาลเป็นข้อจำกัดสำคัญที่ขัดขวางความพยายามในการสร้างประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อม แม้ฟิลิปปินส์จะมีศักยภาพในการจัดการภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ แต่ยังขาดความโปร่งใสและการจัดสรรทรัพยากรที่ยั่งยืน

ดังนั้น นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลมาร์กอส จูเนียร์อาจก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่หลากหลายในประเด็นหลักๆ ดังนี้

(1) *ความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม*: มาร์กอส จูเนียร์ได้แสดงให้เห็นความเข้าใจถึงความสำคัญต่อเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสนับสนุนโครงการริเริ่มด้านความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ฟิลิปปินส์ยังคงเสี่ยงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะความเสียหายจากพายุหมุนเขตร้อนและเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้วเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมาร์กอส จูเนียร์ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการแก้ไขความยุติธรรมในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (The Straits Times, 2022)

(2) *พลังงานสะอาดและพลังงานนิวเคลียร์*: ในขณะที่มาร์กอส จูเนียร์ได้แสดงการสนับสนุนพลังงานหมุนเวียน แต่เขายังวางแผนที่จะกลับมาเยี่ยมชมโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Bataan ทำให้เกิดข้อกังวลเนื่องจากความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพลังงานนิวเคลียร์ (Marcos Jr., 2023) การนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้และการฟื้นฟูโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Bataan ได้จุดประกายให้เกิดการถกเถียงกันเกี่ยวกับความปลอดภัยของแหล่งพลังงานดังกล่าว

(3) *การฟอกเขียวในรัฐบาลมาร์กอส*: การส่งเสริมพลังงานนิวเคลียร์และโครงการโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของมาร์กอส ทำให้เขาต้องเผชิญกับข้อสงสัยเกี่ยวกับการฟอกเขียวที่อ้างว่าเงินก้อนใหญ่ที่อุดหนุนโครงการริเริ่มด้านสิ่งแวดล้อม แม้ว่าจะมีวาทกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศก็ตาม โดยปี ค.ศ. 2024 ฟิลิปปินส์ได้เสนอการจัดสรรงบประมาณ 543.45 พันล้านเปโซ (ประมาณ 9.74 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) สำหรับการใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 จากปีก่อนหน้า แต่รัฐบาลกรุงมะนิลาไม่สามารถชี้แจงได้ว่าจะใช้เงินอย่างไร นอกเหนือจากการสนับสนุนความพยายามในการปรับตัวและการบรรเทาผลกระทบโดยองค์การภาครัฐและรัฐบาลท้องถิ่น (Beltran, 2023)

(4) *ความรับผิดชอบต่อและการพัฒนาองค์กร*: การดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของ มาร์กอส จูเนียร์ขัดขวางความรับผิดชอบต่อองค์กรในฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง ของรัฐบาล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อโครงการต่างๆ เช่น เขื่อนคาลิวา (Kaliwa Dam) นักวิจารณ์ตั้งคำถามว่าการใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศ ที่มุ่งเน้นไปที่การดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศอย่างแท้จริงหรือไม่ หรือเป็นไปตามวาระ นโยบายของรัฐบาลหรือไม่ ซึ่งทำให้เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกองทุนที่ได้รับการ จัดสรรในการจัดการกับความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Beltran, 2023)

(5) *การทุจริต*: ความท้าทายด้านในฟิลิปปินส์คือการทุจริตในระบบราชการที่ส่งผล กระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศ การทุจริตทำให้เกิดการละเมิดกฎหมาย สิ่งแวดล้อม เช่น การอนุญาตให้มีการตัดไม้ทำลายป่าหรือการก่อสร้างโครงการที่ทำลายระบบ นิเวศ โดยที่เจ้าหน้าที่รัฐอาจได้รับผลประโยชน์จากการอนุญาตเหล่านี้ (Guth, 2024) นอกจากนี้ การทุจริตยังส่งผลให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำ ป่าไม้ และแร่ธาตุ ขาดความโปร่งใส ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่ยั่งยืน ซึ่งอาจนำไปสู่การเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Nash, Sharbatke-Church, Toribio, Woodrow, & Brinkerhoff, 2023)

ผู้สมัครประธานาธิบดีในฟิลิปปินส์ ทั้ง มาร์กอส จูเนียร์ และเลนี โรเบรโด มีนโยบาย ด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นถึงแนวทางที่สอดคล้องกับทฤษฎีทั้งสองในบางแง่มุม มาร์กอส จูเนียร์มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและการตอบสนองต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ในกรอบของระบบเดิม ซึ่งสอดคล้องกับประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อม ขณะที่โรเบรโดเสนอ แนวทางที่ครอบคลุมมากกว่า เช่น การบูรณาการนโยบายสิ่งแวดล้อมกับทุกด้านของรัฐและ การส่งเสริมพลังงานสะอาด ซึ่งใกล้เคียงกับแนวคิดประชาธิปไตยเชิงนิเวศที่เน้นการ เปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในฟิลิปปินส์ที่เริ่มแสดงความสนใจ ในปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการผลักดันให้เกิดกระบวนการ ตัดสินใจผ่านโครงสร้างที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ มีการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่ครอบคลุม และตอบสนองต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

## 8. สรุปผลการวิจัย

การเลือกตั้งประธานาธิบดี ประเทศฟิลิปปินส์ในปี ค.ศ. 2022 สะท้อนให้เห็นถึง พัฒนาการทางประชาธิปไตยของฟิลิปปินส์ โดยระดับความเป็นประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์ มีผลโดยตรงต่อนโยบายสิ่งแวดล้อม เพราะประชาชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและ คาดหวังให้ผู้นำที่ได้รับการเลือกตั้งพัฒนานโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม

ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้สมัครสองคนสำคัญ คือ เฟอร์ดินันด์ มาร์กอส จูเนียร์ และ เลนี โรเบรโด มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับ ความเป็นประชาธิปไตยและความพร้อมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดย เฟอร์ดินันด์ มาร์กอส จูเนียร์ มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและความมั่นคงมากกว่าการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แม้จะตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่ยังขาดนโยบายที่เป็นรูปธรรม เขาเน้นการเตรียมพร้อมสำหรับภัยพิบัติ เช่น การพัฒนาศูนย์อพยพ แต่ไม่เน้นโครงการที่ยั่งยืนสำหรับสิ่งแวดล้อม

ขณะที่ เลนี โรเบรโด เน้นการพัฒนานโยบายที่มุ่งเน้นการใช้พลังงานสะอาดและการบูรณาการสิ่งแวดล้อมในทุกแผนรัฐบาล เธอสนับสนุนการลงทุนในพลังงานหมุนเวียน การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเสริมสร้างความยั่งยืนในภาคเกษตรและชุมชน เป็นแนวทางที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ยังคงเผชิญกับข้อจำกัดในการนำประชาธิปไตยไปปฏิบัติ ความท้าทายและโอกาสในประชาธิปไตยในด้านสิ่งแวดล้อม แม้จะมีการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย แต่ประเทศยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายในการปฏิรูปสถาบัน การสร้างความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทุกระดับ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนนโยบายสิ่งแวดล้อมอย่างเต็มที่ ระดับความเป็นประชาธิปไตยนี้ยังสะท้อนถึงความท้าทายในการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีการตรวจสอบและถ่วงดุลเพื่อเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลด้านสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติแบบมีส่วนร่วม และจัดงบประมาณที่สุจริตและมีประสิทธิภาพ เพื่อรับมือความท้าทายทั้งในระดับชาติและระดับโลกได้อย่างยั่งยืน

## 9. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) รัฐบาลฟิลิปปินส์จำเป็นต้องพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยในระบบตัวแทนลดอิทธิพลของกลุ่มชนชั้นนำที่มีอำนาจทางการเมือง เพื่อเปิดโอกาสให้การแข่งขันทางการเมืองเป็นการแข่งขันทางนโยบายหรือแนวคิด เพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการกำหนดอนาคตของประเทศได้อย่างแท้จริง

(2) รัฐบาลฟิลิปปินส์ควรปรับปรุงสถาบันประชาธิปไตยและระบบเศรษฐกิจที่มีอยู่ให้รองรับปัญหาสิ่งแวดล้อม การพิจารณาคุณค่าภายในของธรรมชาติ เช่น ระบบนิเวศและสัตว์ป่า และผลกระทบต่อสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ รวมถึงการออกแบบนโยบายโดยคำนึงถึงคนรุ่นถัดไป

(3) รัฐบาลฟิลิปปินส์ควรส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม เพื่อสร้างการรับผิดชอบร่วมกัน ประชาชนสามารถตรวจสอบ และเสริมสร้างศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น

## เอกสารอ้างอิง

### ภาษาไทย

- เจอร์เมลิโน เอ็ม. บาวทิสตา. (2546). *การประเมินภาวะเศรษฐกิจฟิลิปปินส์*. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2567, จาก <https://kyotoreview.org/issue-4/การประเมินภาวะเศรษฐกิจ/>
- BBC News. (2565). *เลือกตั้งฟิลิปปินส์ 9 พ.ค. มีใครลงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีบ้าง*. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2567, จาก <https://www.bbc.com/thai/international-61347282>
- ปิติ ศรีแสงนาม. (2565). *จับตาเลือกตั้งประธานาธิบดีกับทางเลือกอนาคตของฟิลิปปินส์*. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2024, จาก <https://thestandard.co/presidential-elections-and-philippines-future-choices/>
- ลดาวัลย์ ไข่คำ. (2566). *การเมืองเชิงนิเวศในมนุษยสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา. (2565). *เลือกตั้งฟิลิปปินส์ 2022: การจ่อคืนอำนาจของมาร์กอสในบ้านเมืองที่โหยหายุคเผด็จการ*. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2024, จาก <https://www.the101.world/ph-election-2022-marcos-return/>
- วัชร สันธูประมา. (2557). *ประวัติศาสตร์ฟิลิปปินส์ในงานวิชาการไทย: สำนวนประวัติศาสตร์นิพนธ์ ในบริบทอาณานิคมศึกษาและประวัติศาสตร์โลก*. *วารสารประวัติศาสตร์ธรรมศาสตร์*, 1(2), 203-242. <https://doi.org/10.14456/thammasat-history.2014.11>
- สตีธร ธนานิธิโชติ, และวิชุดา สาธิตพร. (2565). *ความต่อเนื่องของประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์ ตั้งแต่ ค.ศ. 1986*. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 20(1), 31-55.
- สีดา สอนศรี. (2565). *การเลือกตั้งระดับชาติ (การเลือกตั้งทั่วไป) ของประเทศฟิลิปปินส์ (พ.ศ. 2565): เมื่อ มาร์กอส จูเนียร์ (บอง บอง มาร์กอส) ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี*. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 48(2), 1-12.

### ภาษาอังกฤษ

- Atienza, M. E. L. (2020). The Philippines in 2019: Consolidation of Power, Unraveling of the Reform Agenda. *Asian Survey*, 60(1), 132-139.
- Bajo, A. F. (2024, February 29). *Marcos: Developed Countries Must “Do More” in Addressing Climate Change*. Retrieved March 21, 2024, from <https://www.gmanetwork.com/news/topstories/nation/899019/marcos-developed-countries-must-do-more-in-addressing-climate-change/story/>
- Baquisal, J. K. A., & Arugay, A. A. (2023). The Philippines in 2022: The “Dance” of the Dynasties. *Southeast Asian Affairs*, 2023(1), 234-253.
- Beltran, M. (2023, December 19). *Philippines’ Marcos Faces ‘Greenwashing’ Claims as Climate Spending Soars*. Retrieved June 15, 2024, from

- <https://www.aljazeera.com/news/2023/12/19/philippines-billions-in-climate-funds-face-scrutiny-over-green-credentials>
- Boquet, Y. (2017). Environmental Challenges in the Philippines. In Boquet, Y. (Ed.). *The Philippine Archipelago* (pp. 779-829). Cham: Springer International Publishing. [https://doi.org/10.1007/978-3-319-51926-5\\_22](https://doi.org/10.1007/978-3-319-51926-5_22)
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using Thematic Analysis in Psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Cabico, G. K. (2023, July 24). *Climate Solutions, Green Issues Take a Backseat in Marcos' 2nd SONA*. Retrieved August 10, 2024, from <https://www.philstar.com/headlines/climate-and-environment/2023/07/24/2283523/climate-solutions-green-issues-take-backseat-marcos-2nd-sona>
- Calimbahin, C. (2023). The 2022 Philippines Elections: Unity, Continuity, and Impunity. In Facal, G. (Ed.). *Current Electoral Processes in Southeast Asia. Regional Learnings* (pp. 11-18). <https://doi.org/10.4000/books.irasec.7637>
- Castro, N., Galang, K., & Soqueño, C. (2022). *The Case for Climate in the Philippines' Marcos Restoration Era*. Retrieved March 21, 2024, from <https://www.climaterealityproject.org/blog/case-climate-philippines-marcos-restoration-era>
- Constitution of the Philippines. (1987). Article 7, Section 4.
- Cox, R. (2022, July 26). *Missing: Environmental and Human Rights Policies Notably Absent from Ferdinand Marcos Jr.'s First State of Nation Address*. Retrieved March 21, 2024, from <https://en.blog/environmental-human-rights-policies-ferdinand-marcos-jrs-state-of-nation-address/>
- Flores, H. (2022, February 17). *Robredo: Climate Change Must Be Embedded in Government Plans*. Retrieved March 21, 2024, from <https://www.philstar.com/headlines/2022/02/17/2161397/robredo-climate-change-must-be-embedded-government-plans>
- Guth, A. (2024). The Philippines: A Social Structure of Corruption. *Crime, Law and Social Change*, 82, 223-247. <https://doi.org/10.1007/s10611-024-10140-2>
- Hedman, E. -L. (2005). *In the Name of Civil Society: From Free Election Movements to People Power in the Philippines*. Hawaii: University of Hawaii Press.
- Jarempanit, T. (2016). The Use of Strategic Non-Violence by Political Movements: Case Studies of the People's Alliance for Democracy in Thailand and the People Power Revolution in the Philippines. *Governance Journal*, 5(2), 1-22.
- Lafferty, W. M., & Meadowcroft, J. (Eds.). (1996). *Democracy and the Environment: Problems and Prospects*. Cheltenham, UK; Brookfield, Vt., US.

- Lasco, R. D. (2020). *Climate Change and Long-Standing Environmental Problems in the Philippines – Transactions NASTPHL. Climate Change and Long-Standing Environmental Problems in the Philippines*. Retrieved March 21, 2024, from <https://transactions.nast.ph/?p=2311>
- Magno, F. A. (1999). Environmental Movements in the Philippines. In So, A. Y., Lee, L. X. H., & Yok-Shiu, L. F. (Eds.). *Asia's Environmental Movements: Comparative Perspectives* (pp. 143-175). New York: Routledge.
- Marcos Jr., F. (2023). *A Conversation with President Ferdinand Marcos Jr. of the Philippines*. Retrieved March 21, 2024, from <https://www.csis.org/analysis/conversation-president-ferdinand-marcos-jr-philippines>
- Nash, R., Sharbatke-Church, C., Toribio, Z., Woodrow, P., & Brinkerhoff, D. W. (2023). *Understanding Corruption and Social Norms: A Case Study in Natural Resource Management*. RTI Press.
- Pickering, J., Bäckstrand, K., & Schlosberg, D. (2020). Between Environmental and Ecological Democracy: Theory and Practice at the Democracy-Environment Nexus. *Journal of Environmental Policy & Planning*, 22(1), 1-15. <https://doi.org/10.1080/1523908X.2020.1703276>
- Simpson, A. (2017). The Environment in Southeast Asia: Injustice, Conflict and Activism. In Ba, A. D., & Beeson, M. (Eds.). *Contemporary Southeast Asia: The Politics of Change, Contestation, and Adaptation* (pp. 164-180). UK: Macmillan Education.
- Smith, G. (2003). *Deliberative Democracy and the Environment*. London: Psychology Press.
- Stanley, P. W. (1986). Toward Democracy in the Philippines. *Proceedings of the Academy of Political Science*, 36(1), 129-141. <https://doi.org/10.2307/1174017>
- The Straits Times. (2022, September 21). *Marcos Calls Out Climate Change “Injustice” in UN Assembly Debut*. The Straits Times. Retrieved August 10, 2024, from <https://www.straitstimes.com/asia/se-asia/marcos-calls-out-climate-change-injustice-in-un-assembly-debut>
- Thompson, M. R. (2023). *The Philippines: From ‘People Power’ to Democratic Backsliding*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vaismoradi, M., & Snelgrove, S. (2019). Theme in Qualitative Content Analysis and Thematic Analysis. *Forum: Qualitative Social Research*, 20(3), 1-14.
- Yusingco, M. H. LL., Mendoza, R. U., Mendoza, G. A. S., & Yap, J. (2023). A Philippine Strongman’s Legislative and Constitutional Reforms Legacy. *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, 42(1), 63-89.